

Kvalitetssystem for utdanning

UNIVERSITETET I BERGEN

Innhold

1. BAKGRUNN

1.1 STRATEGISKE AMBISJONER FOR ARBEIDET MED KVALITET I UTDANNING

1.2 KVALITETSSYSTEM FOR BACHELOR- OG MASTERPROGRAM, ÅRSSTUDIER, ETTER- OG VIDEREUTDANNINGER

2. UTVIKLING OG KONTROLL AV KVALITET I UTDANNING

2.1 KVALITETSUTVIKLING

2.2 KVALITETSKONTROLL OG REAKKREDITERING

2.3 STØTTESYSTEM FOR UTVIKLING OG KONTROLL AV KVALITET I UTDANNING

Støtte for kvalitetsutvikling

Støtte for kvalitetskontroll

Eksterne fagfeller og representanter fra arbeidslivet

2.4 ROLLER OG ANSVAR I STUDIEKVALITETSARBEIDET

Emneansvarlig

Programstyreleder

Instituttleder

Dekan

Rektor

3 PROSESSBESKRIVELSE FOR UTVIKLING

Løpende vurderinger på emne- og programnivå

Årlige studiekvalitetsmeldinger og dialogmøter

Langsiktige planer for studieportefølje

4 PROSESSBESKRIVELSE FOR KONTROLL OG SYKLISKE PROSESSER

4.1 EVALUERING AV ETABLERTE STUDIETILBUD

Emneevaluering

Programevaluering

Evaluering av praksis

Reakkreditering av studieprogram

4.2 OPPRETNING AV NYE STUDIEPROGRAM OG NEDLEGGING AV STUDIEPROGRAM

5. TVERRFAKULTÆRE STUDIEPROGRAM

6. LÆRINGSMILJØ

Læringsmiljøutvalg

Rapporter om læringsmiljø

Læringsmiljøpris

Studentombud

Studentmedvirkning

Fysisk og digital infrastruktur

Mentorordning

1. BAKGRUNN

Kvalitetssystemet for utdanning er en del av Universitetet i Bergens samlede system for internkontroll og omfatter bachelor- og masterprogram, årsstudier og etter- og videreutdanninger. Prosesser og tiltak som inngår i kvalitetssystemet, skal bidra i universitetets systematiske arbeid med å vedlikeholde, revidere og videreutvikle studietilbudet og kvaliteten i utdanningene.

Det er utarbeidet en veileder til kvalitetssystemet for utdanning, som gir utfyllende retningslinjer og eksempler på gode praksiser for hvordan kvalitetssystemet kan følges opp.

UiB har et eget kvalitetssystem for ph.d.-utdanningen, som følger de samme overordnede prinsippene for evaluering og rapportering, og som er underlagt samme krav i studietilsynsforskriften, studietilsynsforskriften og universitets- og høyskoleloven. En fullstendig beskrivelse av kvalitetssystemet for ph.d.-utdanningen ved UiB finnes her: <https://www.uib.no/foransatte/95455/kvalitetssystem-phd-utdanningen-ved-uib>

1.1 STRATEGISKE AMBISJONER FOR ARBEIDET MED KVALITET I UTDANNING

UiBs systematiske arbeid med kvalitet i utdanning er forankret i universitetets strategi for 2023 - 2030, *Kunnskap som former samfunnet*. Strategien er retningsgivende for UiBs arbeid med utvikling av studietilbudet og utdanningskvaliteten.

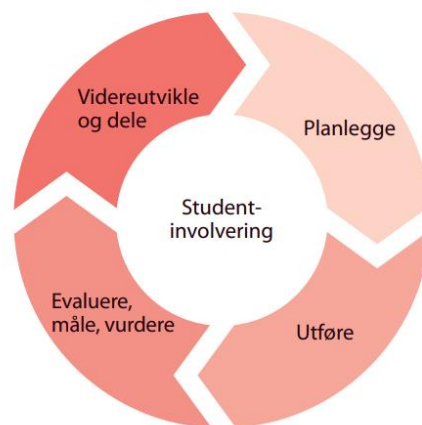
Som samfunnsinstitusjon skal UiB bidra til en bærekraftig og demokratisk utvikling og være et attraktivt og inkluderende studiested. Bærebjelken for kvalitet i utdanningen er at den er forskningsbasert og tett koblet til kunnskapsutviklingen. UiB har et nasjonalt ansvar for å tilby utdanninger over en stor faglig bredde. Våre studieprogrammer skal fremme selvstendighet, samarbeid, kritisk tenkning og kreativitet. UiB skal utdanne kandidater som kan forme morgendagens samfunn, arbeids- og næringsliv med perspektiver fra ulike fagområder. Vi skal gi studentene et faglig fundament som varer hele livet og som bidrar til å skape kompetente og reflekterte samfunnsborgere.

Kvalitetssystemet skal sikre at UiB forvalter utdanningene på tvers av fagområdene i samsvar med UiB sine strategiske ambisjoner, forskriftskrav og nasjonale krav. Ved UiB er følgende prinsipper særlig viktige i forståelsen av kvalitet i utdanningene:

- undervisningen setter studentens læring i fokus
- utdanningens innhold, metoder og form er forskningsbaserte
- studentenes faktiske læringsutbytte samsvarer med læringsmål og reflekteres i sluttvurdering
- utdanningen er relevant med tanke på studentenes og samfunnets behov og danner et godt grunnlag for læring hele livet
- studentene har innflytelse i planlegging, gjennomføring og revisjon av utdanningene
- studieprogram og emner evalueres og videreutvikles kontinuerlig
- undervisere har disiplin- og utdanningsfaglig kompetanse og bidrar til kollegialt samarbeid for å styrke kvaliteten i utdanningene
- studentene er delaktige i stimulerende læringsmiljø med hensiktsmessige fysiske og digitale læringsarenaer.

1.2 KVALITETSSYSTEM FOR BACHELOR- OG MASTERPROGRAM, ÅRSSTUDIER, ETTER- OG VIDEREUTDANNINGER

Kvalitetsarbeidet kan fremstilles som en kontinuerlig prosess, der elementene planlegge, utføre, evaluere og videreutvikle gjentas innenfor alle aktiviteter på alle nivå. Svikt i kvalitet skal fanges opp og møtes med systematisk oppfølging og dokumentasjon av iverksatte tiltak. Erfaringer fra vellykket kvalitetsarbeid skal deles og brukes til videreutvikling. Studenter skal involveres i alle fasene av studiekvalitetsarbeidet.

Figur 1: Systematisk studiekvalitetsarbeid ved UiB

Kvalitetssystemet for utdanning skal sikre at UiB overholder kravene til det systematiske kvalitetsarbeidet som går fram av kapittel 2 og 4 i studietilsynsforskriften, i § 2-1 (2) og § 3-1 til § 3-3 i studiekvalitetsforskriften og i § 3-5 og § 10-1 (3) i universitets- og høyskoleloven. Herunder krav om at:

- Det er på plass ordninger for systematisk å kontrollere at alle studietilbud, både nye og etablerte, tilfredsstillere kravene i studiekvalitetsforskriftens § 3-1 og 3-2, og kapittel 2 i studietilsynsforskriften.
- Kunnskapen fra kvalitetsarbeidet brukes til å videreutvikle kvaliteten i studietilbudene i henhold til studiekvalitetsforskriften § 2-1 (1).

Kvalitetsarbeidet skal være forankret i strategi og ledelse ved institusjonen. Det skal bidra til å fremme en kvalitetskultur hos alle ansatte og studenter; jfr. studietilsynsforskriftens § 4-1(1) og (2). Utvikling og sikring av kvalitetsarbeidet skal kunne dokumenteres.

2. UTVIKLING OG KONTROLL AV KVALITET I UTDANNING

Ved UiB går det systematiske arbeidet med kvalitet i utdanning langs to linjer som påvirker hverandre: Utvikling og kontroll. Sammen med støttesystemene omtalt i avsnitt 2.3, skal prosessene beskrevet i avsnitt 2.1 og 2.2, sikre at studietilbudet og kvaliteten i utdanning stadig videreutvikles, og at kravene til akkrediterte studietilbud oppfylles.

2.1 KVALITETSUTVIKLING

Kvalitetsutvikling krever jevnlig samhandling og dialog mellom studenter, undervisere, fagmiljø, administrasjon og samarbeidspartnere på alle nivå: emne, studieprogram, institutt, fakultet og institusjon. Sentralt i dette arbeidet er egne erfaringer, kunnskap og refleksjoner fra undervisere og emneansvarlige. Kvalitetsutvikling baseres på kontinuerlig utprøving, evaluering og revisjon av faglig innhold, undervisnings- og vurderingsformer. Utviklingsarbeidet har fokus på hva som fremmer studenters læring, og gir meningsfullt samsvar mellom læringsmål, læringsaktiviteter og vurdering i

emner og studieprogram. Kollegiale arenaer for samhandling og erfaringsdeling er viktig for å bygge utdanningsfaglig kompetanse, sikre relevans og godt samsvar gjennom studieprogrammene.

Fakultetene har ordninger for å merittere undervisere som dokumenterer systematisk kvalitetsarbeid med fokus på studenters læring, utvikling av undervisningspraksis, forskningsbasert tilnærming og kollegial holdning og praksis.

UiB utlyser årlig insentivmidler for å støtte utviklingsprosjekter som bidrar til økt studiekvalitet. UiB har en egen institusjonell pris for utdanningskvalitet, Ugleprisen, som hvert år tildeles et fagmiljø eller en fagperson som kan dokumentere særlig vellykkede tiltak for studiekvalitet.

2.2 KVALITETSKONTROLL OG REAKKREDITERING

Studietilbudet og utdanningskvaliteten ved UiB skal kontrolleres med jevne mellomrom. Hvert emne skal evalueres minimum hvert tredje år, mens hvert studieprogram og årsstudium skal evalueres for reakkreditering minimum hvert sjette år. Årsstudier som er en del av et bachelorprogram, kan evalueres som en del av det aktuelle programmet.

Reakkreditering er en faglig bedømming av om en høyere utdanningsinstitusjon eller et studietilbud fyller standarder og kriterier gitt av departementet og NOKUT. UiB er selvakkrediterende, noe som betyr at universitetet selv kan vedta å opprette studieprogram uten å søke NOKUT om akkreditering.

Evalueringene skal sikre at studietilbudene holder høy kvalitet og tilfredsstillende kravene spesifisert i kap. 1.2, samt i nasjonale retningslinjer og rammekrav for studiene, der disse finnes. Evalueringen skal også sikre at studietilbudet er faglig og pedagogisk oppdatert.

2.3 STØTTESYSTEM FOR UTVIKLING OG KONTROLL AV KVALITET I UTDANNING

Støtte for kvalitetsutvikling

En sentral *læringsdesigngruppe*, med representanter fra Program for universitetspedagogikk (UPED) og UiB Læringslab, tilbyr veiledning til utforming av nye studietilbud, kvalitetsutvikling i eksisterende studietilbud og redesign av studieprogram.

I tillegg skal fakultetene ha egne ordninger som sikrer at fagmiljøene kan få veiledning i kvalitetsutvikling av utdanningen med utgangspunkt i fagenes egenart.

Støtte for kvalitetskontroll

En sentral - og fakultetsvise *studiekvalitetskomiteer* skal vurdere om henholdsvis nye og etablerte studieprogram oppfyller kravene til akkreditering. Faglig ledelse og studenter skal være representerte i komiteene.

Den sentrale studiekvalitetskomiteen oppnevnes av UiBs utdanningsutvalg. Komiteen har ansvar for å vurdere om nye studietilbud følger gjeldende lov- og forskriftskrav, og for å vurdere om nye studietilbud er i overensstemmelse med UiB sine strategiske ambisjoner for kvalitet i utdanning og fakultetets langsiktige plan for studieportefølje. På bakgrunn av denne vurderingen gir komiteen en anbefaling om oppretting av studietilbud til utdanningsutvalget, som deretter gir en anbefaling til universitetsstyret.

De fakultetsvise studiekvalitetskomiteene oppnevnes av fakultetene og har ansvar for å vurdere om evaluerte program og årsstudier følger forskriftskravene, og gir sin vurdering om dette til fakultetsstyret. Fakultetsstyret vedtar reakkreditering eller gir pålegg om forbedring.

Eksterne fagfeller og representanter fra arbeidslivet

Nasjonale forskrifter krever at eksterne fagfeller og representanter fra arbeidslivet skal bidra i evalueringer, jf. Studiekvalitetsforskriften §2-1 (2). Disse er også relevante kilder når det gjelder systematisk innhenting av informasjon for å vurdere kvaliteten i alle studietilbud, jf. studietilsynsforskriftens §4-1 (4).

Alle studieprogram og årsstudier ved UiB skal ha oppnevnt personer utenfor institusjonen, som bidrar i kvalitetsutvikling og kvalitetskontroll: En ekstern fagfelle fra en UH-institusjon og en representant fra arbeidslivet (næringsliv, offentlig forvaltning, forskning, kulturliv, osv). Samme person kan være oppnevnt i flere program og studietilbud.

Ekstern fagfelle skal også bidra inn i den sentrale studiekvalitetskomiteen i forbindelse med oppretting av nye studietilbud. Utfyllende beskrivelse og retningslinjer for eksterne, er gitt i veileder til kvalitetssystemet for utdanning.

2.4 ROLLER OG ANSVAR I STUDIEKVALITETSARBEIDET

Ansvar for det systematiske kvalitetsarbeidet i utdanningene følger de faglige rollene som beskrevet i tabellen nedenfor. Figuren viser de funksjonene som har et formelt ansvar i det systematiske kvalitetsarbeidet ved UiB.

Figur 1 Ansvarsroller for det systematiske studiekvalitetsarbeidet

De av fakultetene og utdanningene som er organisert på en annen måte enn det hovedmodellen i figuren viser, skal sørge for at alle ansvarsområdene i det systematiske kvalitetsarbeidet blir ivaretatt på en hensiktsmessig måte. Den som har ansvar, kan delegere arbeidet.

Alle emner skal, i de semestrene det undervises i emnet, ha utpekt en emneansvarlig. Instituttleder peker ut emneansvarlig. Alle studieprogrammer og kortere studier, som årsstudier, skal ledes av et programstyre med en programstyreleder. Instituttleder utpeker programstyret og leder av det.

Ansvarlig	Oppgaver
Emneansvarlig	Har ansvar for:
	gjennomføring av emnet
	løpende vurderinger og bidrag til faglig videreutvikling av emnet og emnets plass i studieprogram
	emneevaluering i emnet minimum hvert tredje år etter oppsatt plan
	oppfølging av innspill og tilbakemeldinger fra studenter og kommunikasjon tilbake til studentene
Programstyreleder	Har ansvar for:
	kvalitet og helhet i studieprogrammet eller årsstudiet, og at krav i forskrifter er oppfylt gjennom det kontinuerlige og det systematiske kvalitetsarbeidet
	utarbeidelse av plan for emneevalueringer for emner som inngår i studieprogrammet
	programevaluering og evaluering av årsstudier etter oppsatt plan
	utarbeidelse av plan for og innhenting av innspill fra studenter og eksterne fagfeller og representanter fra arbeidslivet i evalueringene og at evalueringene blir fulgt opp
Instituttleder	Har ansvar for:
	utarbeidelse og videreutvikling av en langsiktig plan for studieporteføljen ved instituttet
	en helhetlig plan for evaluering av emner, studieprogram og årsstudier, samt oppfølging av disse, slik at instituttets studieportefølje følger lov- og forskriftskrav
	tilrettelegging for arbeid med utvikling av kvalitet i utdanning gjennom for eksempel samtaler, dialoger og møter om studiekvalitet, og deling av erfaringer fra vellykket kvalitetsarbeid for videre utviklingsarbeid
	tilrettelegging for kompetanseutvikling for undervisere og utdanningsledere i arbeidet med studiekvalitet
	rutiner for kunnskapsoverføring når programledelse eller emneansvar går fra en medarbeider til en annen
	instituttets årlige studiekvalitetsmelding
	sikring av studentinvolvering i prosesser og beslutninger med følger for studieprogram og læringsmiljø
Dekan	Har ansvar for å:
	sikre at fakultetets studieportefølje følger lov- og forskriftskrav
	utarbeide og videreutvikle en helhetlig og langsiktig plan for fakultetets samlede portefølje av studietilbud, som er i samsvar med UiBs strategiske ambisjoner
	lage en samlet tidsplan for systematisk gjennomgang av fakultetets studieprogramportefølje, med angivelse av årstall for ulike programevalueringer og oppfølging av disse
	legge fram sak om reakkreditering, oppretting og nedlegging av studieprogram for fakultetsstyret, og videresende søknad om oppretting og nedlegging av studieprogram til universitetsstyret

	sørge for forbedring av studieprogram etter programevalueringer, med bakgrunn i anbefaling fra fakultetets studiekvalitetskomité
	sikre god støtte til undervisere og fleksible rammer for varierte undervisnings- og vurderingsformer
	gjennomføre dialogmøter om utdanning med instituttene og delta i dialogmøte om utdanning med universitetsledelsen
	utarbeide en årlig studiekvalitetsmelding som legges frem for fakultetsstyret, med utgangspunkt i dialoger med instituttene
	sikre studentinvolvering i prosesser og beslutninger med følger for studieprogram og læringsmiljø
	sikre at kontakt med arbeids- og samfunnslivet blir ivaretatt og at arbeids- og samfunnsrelevansen av utdanningene blir synliggjort
Rektor	Har ansvar for:
	kvalitetssystemet for utdanning
	helheten av universitetets samlede portefølje med studieprogram og emner og at disse er i overensstemmelse med lov- og forskriftskrav
	tilrettelegging for en kollegial kultur for samarbeid om utdanningskvalitet, arbeid med studentaktiv læring og kontakt med arbeidslivet
	dialogmøter om utdanning med fakultetsledelsene med utgangspunkt i fakultetenes studiekvalitetsmeldinger
	den årlige studiekvalitetsmeldingen for universitetet med utgangspunkt i studiekvalitetsmeldingene fra fakultetene, som legges fram for universitetsstyret
	fremlegging av sak til universitetsstyret om oppretting og nedlegging av studieprogram, etter søknader fra fakultetene
	sikring av studentinvolvering i prosesser og beslutninger med følger for studieprogram og læringsmiljø

3 PROSESSBESKRIVELSE FOR UTVIKLING

Formålet med utviklingsdelen av kvalitetssystemet er å fremme kollegialt samarbeid om utvikling av kvalitet i utdanning. Dette baserer seg på kontinuerlig dialog og arbeid med studiekvalitet ved enhetene, langsiktig og strategisk utvikling av studietilbudet, en forskningsbasert tilnærming og erfaringsdeling fra kvalitetsutviklingstiltak. Arbeidet understøttes av løpende vurderinger på emne- og programnivå, regelmessige tilbakemeldinger fra studenter, årlige studiekvalitetsmeldinger på institutt, fakultets- og sentralnivå, samt årlige dialogmøter om utdanning mellom institutt- og fakultetsledelse, og mellom fakultets- og universitetsledelse.

De formelle kravene for arbeidet med kvalitetsutvikling i utdanning er beskrevet nedenfor. I veileder til kvalitetssystemet gis det i tillegg eksempler på gode praksiser som kan være til inspirasjon i enhetenes interne arbeid med kvalitetsutvikling.

Løpende vurderinger på emne- og programnivå

Løpende vurderinger som fører til justeringer, bør dokumenteres for enhetens felles hukommelse og videre arbeid med kvalitetsutvikling. Dette arbeidet danner grunnlaget for instituttets studiekvalitetsmelding. Det er ikke særskilt krav om årlig rapportering på emner og studieprogram.

Årlige studiekvalitetsmeldinger og dialogmøter

1. Instituttledelsen utarbeider en årlig studiekvalitetsmelding til fakultetsledelsen som gir en kort beskrivelse av utviklingsarbeidet med utdanningskvalitet og prioriteringer ved instituttet.

2. Fakultetsledelsen gjennomfører årlige dialogmøter med ledelsene ved instituttene, med utgangspunkt i instituttens studiekvalitetsmeldinger, og utarbeider studiekvalitetsmelding for fakultetet.

3. Universitetsledelsen gjennomfører årlige dialogmøter med fakultetene med utgangspunkt i fakultetenes studiekvalitetsmeldinger. På bakgrunn av disse utarbeides UiBs årlige studiekvalitetsmelding som blir presentert for utdanningsutvalget og universitetsstyret. Følgende tema skal omtales i fakultetenes og UiBs samlede studiekvalitetsmeldinger, i tillegg til eventuelle bestillinger fra universitetsledelsen:

- oppfølging av foregående års studiekvalitetsmelding
- hovedkonklusjoner fra dialogmøter
- gjennomførte og planlagte emne- og programevalueringer
- eventuelle endringer i fakultetets langsiktige plan for studieportefølje
- planer og prioriteringer med kopling til universitetets strategi og utviklingsavtalen med Kunnskapsdepartementet.

Omfanget av studiekvalitetsmeldingene fra institutt og fakultet kan variere og fakultetene kan gjennomføre dialogmøter med flere institutt samtidig. Utfyllende eksempler på variasjon i dette arbeidet er gitt i veileder til kvalitetssystemet.

Langsiktige planer for studieportefølje

Fakultetene skal ha faglig begrunnede langsiktige planer for en helhetlig og bred studieportefølje for alle fagområdene ved fakultetene. Planene skal være i overensstemmelse med UiB sine strategiske ambisjoner, og revideres ved behov. Eventuelle endringer i planene for studieporteføljen omtales i studiekvalitetsmeldingene.

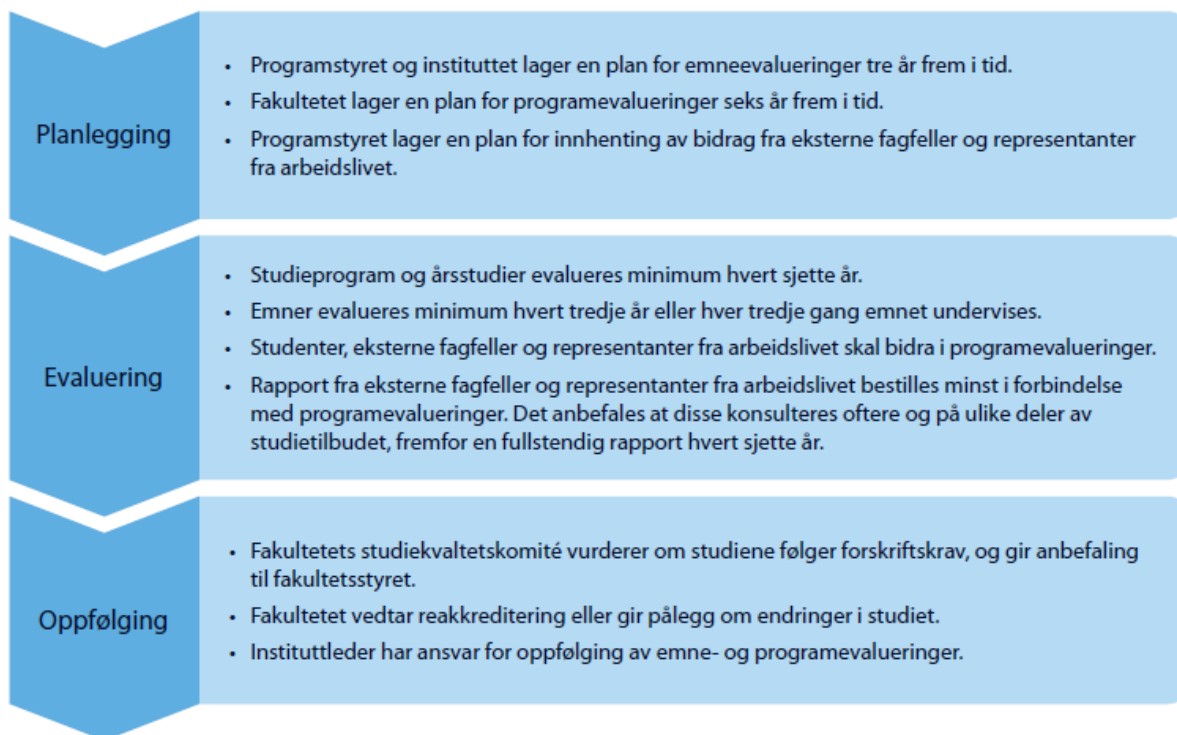
4 PROSESSBESKRIVELSE FOR KONTROLL OG SYKLISKE PROSESSER

Proessen med evaluering og reakkreditering av det etablerte studietilbudet har som målsetting å ivareta og styrke kvaliteten i UiBs studieprogram og å sikre at det samlede studietilbudet tilfredsstiller kvalitetskravene beskrevet over.

I kontrolldelen av kvalitetssystemet inngår, i tillegg til evalueringer av emner og studier, også oppretting og nedlegging av studietilbud.

4.1 EVALUERING AV ETABLERTE STUDIETILBUD

Skjematisk beskrivelse av sykliske prosesser for kvalitetskontroll i utdanning:

Figur 2 Skjematisk beskrivelse av sykliske prosesser for kvalitetskontroll i utdanning

Emneevaluering

Alle emner skal evalueres minimum hvert tredje år eller hver tredje gang emnet undervises (for emner som undervises sjeldnere enn hvert år).

Emneevaluering skal omfatte:

- informasjon om oppfølging og eventuelle justeringer siden sist emneevaluering
- vurdering av faglig innhold, kobling til forskning på feltet og samsvar mellom emnet og studieprogrammene som emnet inngår i
- vurdering av pedagogiske valg, samsvar mellom emnets læringsutbyttebeskrivelse, undervisnings-, lærings- og vurderingsformer og refleksjon over studentens læring og gjennomføring som følge av disse valgene
- resultater fra studentevalueringer og eventuelt andre tilbakemeldinger som er aktuelle for emnet
- vurdering av samsvar mellom studentenes arbeidsmengde og studiepoenguttelling.
- I de tilfellene emnet har praksis eller andre ordninger for kontakt med arbeidslivet, skal det evalueres om ordningen fungerer tilfredsstillende.

Emneansvarlig har det faglige ansvaret for gjennomføringen av evaluering av emnet. Emneansvarlig leverer en rapport med oppsummering av resultatene og forslag til forbedringstiltak der det er aktuelt. Rapporten offentliggjøres sammen med hovedresultater fra studentevalueringene og en plan for hvordan rapporten skal følges opp. Instituttleder har det overordnede ansvaret for oppfølging av evalueringsrapporten.

Programevaluering

Alle studieprogram og årsstudium skal evalueres minimum hvert sjette år. Programevaluering skal sikre at kravene i studiekvalitetsforskriften og studietilsynsforskriftens er fulgt. UiB har utarbeidet en mal som er anbefalt å følge.

Programevalueringen skal resultere i en rapport som gir en vurdering av om forutsetningene i studiekvalitetsforskriftens §§ 3-1 til 3-3 og studietilsynsforskriftens kap. 2, jf. også § 4-1 (3), fortsatt er dekket i studieprogrammet, med særlig søkelys på endringer siden akkreditering eller sist reakkreditering.

Følgende punkt skal også omtales:

- en oppsummering av hvordan forrige evaluering ble fulgt opp
- etterlevelse av eventuelle nasjonale rammeplaner og retningslinjer for studiet
- innspill fra studenter og eksterne fagfeller og representanter fra arbeidslivet
- vurdering av rekruttering, gjennomføring, kandidatproduksjon og kontakt med arbeidslivet

Rapporten skal inneholde forslag til forbedringer der det er behov for det. Programstyreleder har ansvar for koordinering av arbeidet med evalueringen og innlevering av rapporten.

Evaluering av praksis

Praksis kan forekomme både som et eget emne eller være integrert i studieprogram. Praksis kan gjennomføres ved en institusjon, skole, organisasjon eller bedrift i Norge eller i utlandet. Det faglige ansvaret for praksis er det samme som for emner og studieprogram. Det skal inngås avtale for samarbeid om praksis mellom institutt/fakultet og praksissted. Informasjon om hva en slik avtale bør inneholde, er beskrevet nærmere i veileder til studiekvalitetssystemet.

Ansvaret for kvalitetssikring av praksis og den eksterne samarbeidspartneren hvor praksis blir gjennomført, ligger til fagmiljøet som eier det aktuelle emnet eller programmet. Studentene skal evaluere praksis etter endt praksisopphold.

Reakkreditering av studieprogram

Når programevalueringen er gjennomført, skal fakultetets studiekvalitetskomité vurdere om det evaluerte studieprogrammet kan reakkrediteres, hvilket betyr at studieprogrammet fortsatt oppfyller lov- og forskriftskrav knyttet til studietilbud.

Studiekvalitetskomiteen skal gi fakultetsstyret en anbefaling om programmet kan reakkrediteres, eller anbefale forbedringer som anses som nødvendige for at programmet skal kunne reakkrediteres. På bakgrunn av anbefalingen vedtar fakultetsstyret enten at programmet kan reakkrediteres uten endringer, eller gir pålegg om endringer i studieprogrammet for å tilfredsstille forskriftskrav, med en tidsramme for ferdigstilling. Fakultetet eller instituttet vil da få instruks om å gjennomføre de nødvendige endringene og forbedringene innen den gitte tidsrammen, slik at kvaliteten i programmet gjenoprettes.

Evaluering av tverrfaglige og tverrfakultære studieprogram gjøres i samarbeid med de involverte fakultet eller institutt. Enheten hvor studieprogrammet er plassert, har ansvar for å koordinere samarbeidet.

Programstyret har ansvar for at alle involverte fag, fakulteter og enheter er tilstrekkelig opplyst og hørt i programevalueringen samt å sørge for at den lokale studiekvalitetskomiteen har all tilgjengelig informasjon i reakkrediteringsprosessen.

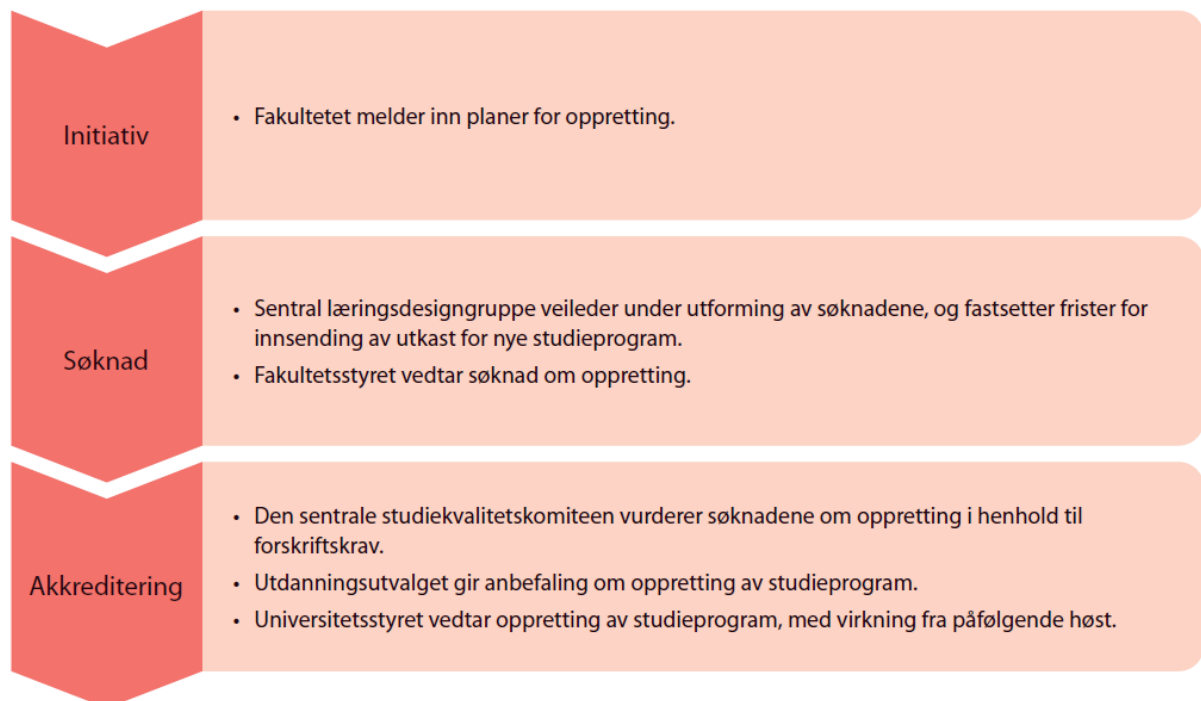
Den sentrale studiekvalitetskomiteen ved UiB kan, på eget initiativ eller etter særlig forespørsel, også foreta vurderinger av eksisterende studieprogram.

4.2 OPPRETNING AV NYE STUDIEPROGRAM OG NEDLEGGING AV STUDIEPROGRAM

Fakultetsstyret kan vedta å søke universitetsstyret om å opprette eller legge ned et studietilbud. Både oppretting og nedlegging av studietilbud skal være i overensstemmelse med UiB sin strategi og med eierfakultetets gjeldende langsiktige planer for sin studieportefølje.

Søknad om oppretting av nye studieprogram skal vise at krav fastsatt i studiekvalitetsforskriften og studietilsynsforskriften er oppfylt. Den sentrale studiekvalitetskomiteen vurderer om nasjonale forskriftskrav i nye studietilbud er dekket.

Normalt følges saksgangen som vist i figuren ved oppretting av nye studieprogram. Malene for programoppretting og søknad skal brukes ved alle nye programopprettinger.

Figur 3 Saksflyt for oppretting av studieprogram

Fakultetsstyret vedtar å søke om oppretting og nedlegging av studieprogram med utgangspunkt i fakultetets strategiske plan for studieporteføljen. Endelig søknad om oppretting av nye studieprogram skal vurderes av den sentrale studiekvalitetskomiteen, som gir sin anbefaling om oppretting til utdanningsutvalget. Utdanningsutvalget gir anbefaling om oppretting og nedlegging av studieprogram til universitetsstyret. Universitetsstyret fatter endelig vedtak om oppretting og nedlegging.

5. TVERRFAKULTÆRE STUDIEPROGRAM

Reglene for oppretting, drift, kvalitetsutvikling og evaluering av tverrfakultære program er de samme som for de øvrige studieprogrammene ved UiB. Fordi det er flere fakulteter involvert, er det viktig med en tydelig ansvarsfordeling mellom fakultetene.

Det må klargjøres hvilket fakultet som skal være administrativt ansvarlig for programmet. Ansvarlig fakultet oppnevner et programstyre. Andre institutt og fakultet som bidrar til programmet, skal være representerte i programstyret. Medlemmene plikter å rapportere om møtene i programstyret til ledelsen ved eget institutt og fakultet. Gjennom deltakelse i programmet forplikter samarbeidsfagmiljøene seg til å gi undervisning etter fastlagt syklus i de emnene som inngår i studieplanen for hele programperioden. Emner som inngår i tverrfakultære program, stiller større krav til timeplanleggingen, og samarbeidende fakultet bør ta hensyn til dette.

6. LÆRINGSMILJØ

Læringsmiljøutvalg

Læringsmiljøutvalget (LMU) ved UiB er oppnevnt i samsvar med lov om universiteter og høyskoler § 4-3, pkt. 3. LMU er et rådgivende organ som har ansvar for å følge opp spørsmål knyttet til universitetets fysiske og psykososiale læringsmiljø. LMU utarbeider, oppdaterer og følger opp UiBs handlingsplan for styrking av læringsmiljøet.

Rapporter om læringsmiljø

LMU blir orientert to ganger i året om omfang og type innmeldinger som gjelder det fysiske og sosiale læringsmiljøet. Innmeldingene kommer fra *Si fra*, HMS-avvikssystemet og andre kanaler.

Si fra er et system for studenter og ansatte som ønsker å gi melding om negative og positive forhold knyttet til læringsmiljø. Systemet inneholder rutiner for mottak og behandling av og rapportering om meldingene. Innmelding skjer elektronisk via nettskjema. Meldingene behandles av egne mottaksgrupper på fakultetsnivå som fordeler oppfølging av sakene til rett instans. Saker som blir markert som alvorlige, behandles først på institusjonsnivå, før eventuell videresending til fakultetsnivå.

Læringsmiljøpris

UiB deler årlig ut læringsmiljøprisen etter vedtak i LMU. Alle studenter eller studentorganisasjoner kan nominere kandidater. Formålet med prisen er å anerkjenne miljø eller enkeltpersoner ved UiB som har lyktes i å legge forholdene spesielt godt til rette for læring gjennom faglig, pedagogisk og sosial innsats, eller gjennom tilrettelegging av det helhetlige læringsmiljøet

Studentombud

Studentombudet er en uavhengig bistandsperson som har som oppgave å gi studenter ved UiB råd og hjelp i saker knyttet til studiesituasjonen. Studentombudet skal påse at sakene får en korrekt og forsvarlig behandling, og at studentenes rettigheter blir ivaretatt. Ombudet har taushetsplikt, og det er uforpliktende å ta kontakt.

Studentmedvirkning

UiB og alle fakultetene har ansvar for at den kompetansen som studentdemokratiet representerer gjennom fagutvalg, studentutvalg og studentråd mv., blir brukt i arbeidet med studiekvalitet på alle

nivå av organisasjonen. Studentmedvirkning er integrert i alle prosesser av betydning for kvalitetsarbeidet. Det er krav om at studenter er representert med minst 20 % av medlemmene i alle vedtaksorgan.

Fysisk og digital infrastruktur

Fakultetene og universitetet sentralt har ansvar for støttesystem og infrastruktur for undervisningsaktivitetene. Viktige støttesystem i denne sammenhengen er tjenestene ved Universitetsbiblioteket, Studieavdelingen, Eiendomsavdelingen og IT-avdelingen. Veileder til kvalitetssystemet for utdanning gir utfyllende og oppdatert informasjon om disse systemene.

Mentorordning

UiB tilbyr mentorordning til alle førsteårsstudenter i gradsstudier. Formålet med mentorordningen er å bidra til at nye studenter raskere blir faglig og sosialt integrert i studiet og studiemiljøet, og at overgangen fra videregående skole til universitet blir enklere. Mentorene er erfarne studenter ved samme studieprogram som førsteårsstudentene. Mentorordningene er vanligvis organisert som faste grupper der studenter og en eller flere mentorer møtes jevnlig, men det kan være variasjoner i hvordan fakultetene organiserer ordningen.